Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji

POLSKO-UKRAIŃSKA RADA WYMIANY MŁODZIEŻY

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКА РАДА ОБМІНУ МОЛОДДЮ

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Projekt został sfinansowany ze środków Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży z dotacji MEN

SCENARIUSZE DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH I WARSZTATOWYCH

Integracja, poznanie się, kontrakt grupowy i diagnoza kompetencji
Projekt „Most Młodzieży PL–UA: dialog, media i wspólna odpowiedzialność”
Projekt nr UKR/2026/W/0101

Data: 22.09.2026 r.
Miejsce: Sala konferencujna Hotel Akropol
Uczestnicy: Młodzież z Polski i Ukrainy; praca w zespołach mieszanych
Liczba uczestników: 36

WARSZTAT 1. STORYTELLING MIĘDZYKULTUROWY – STEREOTYPY, DEZINFORMACJA I ZMIANA PERSPEKTYWY

Cel główny:
Rozwijanie kompetencji międzykulturowych i medialnych młodzieży polskiej i ukraińskiej poprzez wspólne tworzenie narracji, rozpoznawanie stereotypów i mechanizmów dezinformacji oraz ćwiczenie zmiany perspektywy w mieszanych zespołach PL–UA.

Cele szczegółowe:

- rozwijanie umiejętności opowiadania o własnych doświadczeniach i osobistym rozumieniu tożsamości kulturowej;
- rozpoznawanie stereotypów oraz analizowanie ich wpływu na sposób postrzegania innych osób i grup;
- kształtowanie krytycznego podejścia do przekazów propagandowych i dezinformacyjnych;
- identyfikowanie błędów logicznych, uproszczeń i manipulacji emocjonalnych w przekazach medialnych;
- poznawanie i wykorzystywanie narzędzi fact-checkingowych do weryfikacji informacji;
- rozwijanie umiejętności przyjmowania różnych punktów widzenia poprzez ćwiczenie „wejścia w rolę”;
- doskonalenie współpracy, komunikacji i argumentowania w zespołach polsko-ukraińskich;

Projekt został sfinansowany ze środków Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży z dotacji MEN

- przygotowanie krótkich narracji i kontrnarracji opartych na wiedzy, refleksji i autentycznych doświadczeniach uczestników.

Metody, formy i materiały:
Metody: warsztat, storytelling, analiza stereotypów, analiza przekazów medialnych i propagandowych, ćwiczenia zmiany perspektywy („wejście w rolę"), symulacje międzykulturowe, fact-checking, moderowana dyskusja.

Formy pracy: praca w mieszanych zespołach polsko-ukraińskich, praca w małych grupach, prezentacja efektów pracy, dyskusja w grupie.

Materiały: wybrane przekazy medialne lub propagandowe przeznaczone do analizy, dostęp do narzędzi fact-checkingowych, materiały do notowania i przygotowania narracji oraz prezentacji.

Szczegółowy przebieg warsztatu:
1. Wprowadzenie do storytellingu międzykulturowego
Prowadzący przedstawia temat warsztatu i wyjaśnia, że opowiadanie historii może pomagać w prezentowaniu własnych doświadczeń, wartości i rozumienia tożsamości kulturowej. Uczestnicy pracują w mieszanych zespołach polsko-ukraińskich. Ustalane jest, że wypowiedzi uczestników powinny być wysłuchiwane z szacunkiem, a dzielenie się osobistymi doświadczeniami pozostaje dobrowolne.

2. Rozpoznawanie stereotypów

Uczestnicy analizują przykłady stereotypów i rozmawiają o tym, w jaki sposób uproszczone przekonania mogą wpływać na ocenę osób, narodowości i grup społecznych. W zespołach konfrontują obiegowe wyobrażenia z wiedzą oraz perspektywą osób z różnych środowisk kulturowych.

3. Analiza przekazów propagandowych i dezinformacyjnych

Mieszane zespoły analizują wybrane przekazy propagandowe. Poszukują błędów logicznych, nieuzasadnionych uogólnień, manipulacji emocjonalnych i sposobów budowania przekazu. Przy użyciu narzędzi fact-checkingowych sprawdzają informacje, źródła i kontekst – w zakresie możliwym na podstawie wykorzystanych materiałów.

4. Ćwiczenie zmiany perspektywy – „wejście w rolę"

Uczestnicy przyglądają się wybranym sytuacjom komunikacyjnym z punktu widzenia różnych osób lub grup. Rozważają, jak ta sama wypowiedź lub informacja może być odbierana w

Projekt został sfinansowany ze środków Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży z dotacji MEN

odmienny sposób, jakie emocje może wywoływać i jakie okoliczności należy uwzględnić przed sformułowaniem oceny.

5. Przygotowanie krótkich narracji międzykulturowych

Młodzież w mieszanych zespołach PL–UA przygotowuje krótkie narracje dotyczące doświadczenia stereotypów, sytuacji konfrontacji z dezinformacją lub osobistego rozumienia tożsamości kulturowej. Uczestnicy wybierają temat i sposób przedstawienia historii, łącząc własną perspektywę z refleksją nad różnicami i podobieństwami kulturowymi.

6. Tworzenie kontrnarracji

Wykorzystując zdobytą wiedzę, w tym wiedzę historyczną o odwiedzonych miejscach w Lublinie oraz własne, autentyczne doświadczenia, zespoły budują kontrnarracje. Ich zadaniem jest przedstawienie szerszego, bardziej rzetelnego obrazu danego zagadnienia i odniesienie się do stereotypów, uproszczeń lub technik manipulacyjnych.

7. Prezentacja i omówienie efektów pracy

Zespoły prezentują przygotowane historie pozostałym uczestnikom. Prezentacje stają się punktem wyjścia do rozmowy o sposobach argumentowania, wiarygodności przekazów i odporności na techniki manipulacyjne. Prowadzona jest moderowana dyskusja podsumowująca.

WARSZTAT 2. MUZEUM CEBULARZA – WIELOKULTUROWE KORZENIE LUBELSZCZYZNY
Data: 22.09.2026 r.
Miejsce: Regionalne Muzeum Cebularza w Lublinie
Uczestnicy: Młodzież z Polski i Ukrainy; praca w zespołach mieszanych
Liczba uczestników: 36

Cel główny:

Poznanie wielokulturowego dziedzictwa Lubelszczyzny poprzez udział w interaktywnym warsztacie kulinarno-historycznym w Muzeum Cebularza, samodzielne przygotowanie regionalnego produktu w polsko-ukraińskich parach oraz refleksję nad rolą tradycji i symboli kulinarnych w budowaniu tożsamości lokalnej i promocji regionu.

Cele szczegółowe:

- poznanie historii cebularza i jego znaczenia jako charakterystycznego produktu regionalnego Lublina;
- poszerzenie wiedzy o wielokulturowych korzeniach Lubelszczyzny i wpływie różnych tradycji na dziedzictwo regionu;

- poznanie procesu przygotowywania cebularza poprzez bezpośredni udział w czynnościach kulinarnych;
- rozwijanie współpracy i komunikacji poprzez wspólne działanie w polsko-ukraińskich parach;
- kształtowanie postawy otwartości na dziedzictwo kulturowe i kulinarne różnych społeczności;
- rozwijanie umiejętności dokumentowania wydarzeń w formie krótkich materiałów wideo typu reels;
- zrozumienie, w jaki sposób tradycyjne produkty i symbole regionalne mogą być wykorzystywane we współczesnej promocji miejsca;
- porównanie znaczenia lokalnych tradycji i symboli jednoczących społeczności w Polsce i Ukrainie.

Metody, formy i materiały:

Metody: learning by doing (uczenie się przez działanie), warsztat kulinarno-historyczny, pokaz i instruktaż, praktyczne przygotowywanie regionalnego produktu, rozmowa kierowana/debriefing, dokumentowanie procesu w formie krótkich materiałów fotograficznych.

Formy pracy: praca w polsko-ukraińskich parach, działania praktyczne, obserwacja, wspólna refleksja i dyskusja podsumowująca.

Materiały: składniki i akcesoria wykorzystywane podczas przygotowywania cebularza, wyposażenie warsztatowe udostępnione w Muzeum Cebularza, urządzenia mobilne do rejestrowania materiałów fotograficznych i wideo.

Szczegółowy przebieg warsztatu:

1. Wprowadzenie do historii cebularza i dziedzictwa regionu

Warsztat rozpoczyna się od części wprowadzającej w Muzeum Cebularza. Uczestnicy poznają historię cebularza oraz jego miejsce w tradycji kulinarnej Lublina i Lubelszczyzny. Prowadzący przybliża wielokulturowe korzenie regionu, zwracając uwagę na to, że lokalne potrawy i zwyczaje kulinarne są częścią dziedzictwa tworzonego przez różne społeczności.

2. Organizacja pracy w polsko-ukraińskich parach

Młodzież dobiera się w pary polsko-ukraińskie. Uczestnicy zapoznają się z przebiegiem części praktycznej i instrukcjami dotyczącymi przygotowania regionalnego produktu. W parach uzgadniają podział czynności i wspólnie przystępują do pracy.

3. Własnoręczne przygotowanie cebularza – learning by doing

Projekt został sfinansowany ze środków Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży z dotacji MEN

Uczestnicy samodzielnie wykonują kolejne czynności związane z przygotowaniem cebularza, korzystając ze wskazówek prowadzących i wyposażenia warsztatowego. Praca ma charakter praktyczny – młodzież poznaje proces poprzez działanie, obserwację i współpracę. Wspólne przygotowywanie produktu staje się okazją do rozmowy, wymiany doświadczeń i poznawania regionalnej tradycji w praktyce.

4. Dokumentowanie procesu w formie krótkich materiałów foto i wideo

W trakcie warsztatu uczestnicy dokumentują wybrane etapy pracy w formie krótkich materiałów wideo typu reels. Nagrania mają pokazać przebieg przygotowywania cebularza oraz doświadczenie wspólnego działania w parach polsko-ukraińskich. Uczestnicy zwracają uwagę na to, jak tradycyjny produkt i związana z nim historia mogą zostać przedstawione w atrakcyjnej, współczesnej formie i wykorzystane do promocji regionu.

5. Debriefing – rozmowa o tradycjach i symbolach jednoczących społeczności

Po zakończeniu części praktycznej odbywa się krótka rozmowa podsumowująca. Uczestnicy zastanawiają się, czy w regionach Ukrainy istnieją podobne produkty, potrawy, zwyczaje lub symbole, które jednoczą lokalne społeczności i są ważnym elementem ich tożsamości. Młodzież porównuje znaczenie tradycji kulinarnych w obu krajach i dzieli się refleksjami dotyczącymi roli dziedzictwa w życiu lokalnych społeczności.

Rezultaty / co powstało:

- uczestnicy własnoręcznie przygotowali cebularz, poznając w praktyce proces tworzenia regionalnego produktu;
- młodzież zdobyła wiedzę o historii cebularza i wielokulturowym dziedzictwie kulinarnym Lubelszczyzny;
- uczestnicy współpracowali w polsko-ukraińskich parach podczas wykonywania zadań praktycznych;
- powstały krótkie materiały wideo typu reels dokumentujące przebieg warsztatu i przygotowywanie cebularza – zgodnie z zakresem zrealizowanych nagrań;
- uczestnicy sformułowali refleksje dotyczące podobnych tradycji i symboli regionalnych jednoczących społeczności w Polsce i Ukrainie.

Ewaluacja:

Ewaluacja miała charakter bieżący i jakościowy. Obejmowała obserwację zaangażowania uczestników w wykonywanie zadań praktycznych, współpracę w parach polsko-ukraińskich oraz udział w rozmowie podsumowującej. Wypowiedzi uczestników podczas debriefingu pozwalały ocenić, czy warsztat stał się punktem wyjścia do refleksji nad znaczeniem dziedzictwa kulinarnego,

tradycji i symboli regionalnych. Nie przypisuje się uczestnikom konkretnych przyrostów wiedzy bez wyników odrębnego narzędzia pomiarowego.

Dokumentacja potwierdzająca realizację:

- Fotografie dokumentujące przebieg warsztatu w Muzeum Cebularza, w tym pracę uczestników przy stołach i przygotowywanie cebularza; zdjęcia dokumentujące współpracę młodzieży podczas czynności kulinarnych;
- Krótkie materiały wideo typu reels wykonane przez uczestników podczas warsztatu;

WARSZTAT 3. PREZENTACJA HISTORII I REFLEKSJA – BUDOWANIE KONTRNARRACJI I ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRZEKAZ

Data: 22.09.2026 r.
Miejsce: Sala konferencujna Hotel Akropol
Uczestnicy: Młodzież z Polski i Ukrainy; praca w zespołach mieszanych
Liczba uczestników: 36

Cel główny:

Podsumowanie doświadczeń zdobytych podczas warsztatu terenowego poprzez wykorzystanie storytellingu, tworzenie i prezentowanie kontrnarracji oraz refleksję nad sposobem przedstawiania dziedzictwa lokalnego w mediach, z uwzględnieniem perspektywy międzykulturowej młodzieży polskiej i ukraińskiej.

Cele szczegółowe:

- łączenie wiedzy historycznej o odwiedzonych miejscach w Lublinie z własnymi, autentycznymi doświadczeniami i obserwacjami uczestników;
- rozwijanie umiejętności tworzenia narracji i kontrnarracji dotyczących miejsc, historii i dziedzictwa lokalnego;
- ćwiczenie prezentowania własnego stanowiska oraz formułowania argumentów;
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania uproszczeń, stereotypów i technik manipulacyjnych w przekazach medialnych;
- analizowanie sposobów przedstawiania dziedzictwa lokalnego w mediach;
- kształtowanie krytycznego myślenia i odpowiedzialności za tworzony oraz przekazywany komunikat;
- wzmacnianie dialogu międzykulturowego poprzez wymianę perspektyw w mieszanych zespołach polsko-ukraińskich;

Projekt został sfinansowany ze środków Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży z dotacji MEN

Metody, formy i materiały:

Metody: storytelling, budowanie kontrnarracji, krąg refleksji, moderowana dyskusja, analiza przekazów medialnych, mini-ankieta ewaluacyjna.

Formy pracy: praca w mieszanych zespołach polsko-ukraińskich, prezentacje grupowe, wspólna refleksja w kręgu, indywidualne wypełnienie krótkiej anonimowej mini-ankiety.

Materiały: informacje i wiedza historyczna dotyczące odwiedzonych miejsc w Lublinie, przygotowane przez zespoły narracje/kontrnarracje, wybrane przekazy medialne dotyczące dziedzictwa lokalnego, materiały do prezentacji i notowania, krótkie anonimowe ankiety ewaluacyjne.

Szczegółowy przebieg warsztatu:

1. Wprowadzenie do podsumowania warsztatu terenowego

Prowadzący wyjaśnia cel spotkania: uporządkowanie doświadczeń związanych z poznawaniem Lublina i jego dziedzictwa oraz zastanowienie się, w jaki sposób opowiadać o odwiedzonych miejscach. Uczestnicy zostają zaproszeni do spojrzenia na miejsca nie tylko przez pryzmat informacji historycznych, lecz także własnych obserwacji i doświadczeń.

2. Przygotowanie kontrnarracji w zespołach mieszanych PL–UA

Uczestnicy pracują w mieszanych zespołach polsko-ukraińskich. Wykorzystując metodę storytellingu, łączą zdobytą wiedzę historyczną o odwiedzonych miejscach w Lublinie z własnymi, autentycznymi doświadczeniami. Na tej podstawie budują kontrnarracje – historie, które pozwalają przedstawić poznane miejsca i dziedzictwo w sposób wielostronny, uwzględniający różne perspektywy.

3. Analiza przekazów medialnych o dziedzictwie lokalnym

Zespoły analizują sposób, w jaki dziedzictwo lokalne i historia miejsc mogą być przedstawiane w mediach. Zwracają uwagę na dobór informacji, kontekst, pomijane perspektywy oraz możliwość wzmacniania przez określone narracje dialogu lub stereotypów. Uczestnicy zastanawiają się, jak odróżniać rzetelny przekaz od uproszczeń i manipulacji.

4. Prezentacja historii i kontrnarracji

Poszczególne grupy prezentują przygotowane historie pozostałym uczestnikom. W trakcie prezentacji ćwiczą jasne przedstawianie własnej perspektywy, uzasadnianie stanowiska i dobór argumentów. Wymiana opowieści umożliwia porównanie sposobów postrzegania tych samych miejsc i doświadczeń przez młodzież polską i ukraińską.

Projekt został sfinansowany ze środków Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży z dotacji MEN

5. Moderowana dyskusja – argumentacja i odporność na manipulację

Po prezentacjach prowadzący moderuje dyskusję dotyczącą treści przedstawionych historii. Uczestnicy rozmawiają o tym, jakie argumenty były przekonujące, jakie informacje wymagałyby dodatkowego sprawdzenia oraz w jaki sposób można reagować na techniki manipulacyjne. Podkreślana jest odpowiedzialność za rzetelność i kontekst przekazywanych treści.

6. Krąg refleksji „Co opowiadamy o swoim miejscu?"

Uczestnicy biorą udział w moderowanym kręgu refleksji podsumowującym warsztat terenowy. Rozmawiają o tym, co zobaczyli i czego dowiedzieli się o odwiedzonych miejscach, ale także o tym, jak dziedzictwo lokalne jest przedstawiane w mediach. Zastanawiają się, w jaki sposób narracje historyczne mogą wspierać dialog międzykulturowy, a w jakich sytuacjach mogą utrwalać stereotypy.

7. Anonimowa mini-ankieta ewaluacyjna

Na zakończenie uczestnicy wypełniają krótką anonimową mini. Ankieta służy zebraniu refleksji i opinii dotyczących poznanego dziedzictwa, sposobów jego przedstawiania oraz odpowiedzialności za przekaz. Jej anonimowy charakter umożliwia swobodne wyrażenie opinii. Konkretne pytania ankietowe należy odtworzyć na podstawie faktycznie zastosowanego formularza.

Rezultaty / co powstało:

- historie i kontrnarracje przygotowane przez mieszane zespoły PL–UA, łączące wiedzę historyczną o odwiedzonych miejscach w Lublinie z doświadczeniami uczestników;
- prezentacje grupowe umożliwiające wymianę polskiej i ukraińskiej perspektywy;
- wnioski z analizy medialnych sposobów przedstawiania dziedzictwa lokalnego oraz rozpoznawania stereotypów i technik manipulacyjnych;
- refleksje uczestników dotyczące tego, co i w jaki sposób opowiadają o swoim miejscu;
- zebrane odpowiedzi z anonimowej mini-ankiety;

Ewaluacja:

Ewaluacja obejmowała obserwację udziału uczestników w pracy zespołowej, prezentacjach i moderowanej dyskusji, a także analizę przygotowanych kontrnarracji. Uzupełnieniem była krótka anonimowa mini-ankieta, służąca zebraniu opinii i refleksji uczestników po warsztacie terenowym.

Dokumentacja potwierdzająca realizację:

fotografie dokumentujące pracę zespołów mieszanych PL–UA, przygotowywanie i prezentowanie historii; zachowane materiały plansze zawierające opracowane przez uczestników, wypełnione anonimowe mini-ankiety ewaluacyjne.